

SPESIALENHETEN FOR POLITISAKER

PÅTALEVEDTAK

Dok. nr. 13

SAK NR 10964283 86/14-123

X F. [REDACTED], DØD I TILKNYTNING TIL POLITIETS OPPTREDEN 9. FEBRUAR 2014

Spesialenheten for politisaker ble søndag 9. februar 2014 kl. 02:20 varslet av operasjonssentralen ved Salten politidistrikt om at X var død etter å ha kollidert med et vogntog på rv. 80 ved Mørkved. Politiet, ved politipatrulje bemannet med politibetjent A og politibetjent S hvor politibetjent A var sjåfør, hadde forut for ulykken forfulgt X, som førte Saab personbil med registreringsnummer [REDACTED]. Vogntoget ble ført av C.

Spesialenheten besluttet samme dag å etterforske hendelsen i medhold av straffeprosessloven § 67 åttende ledd, jf. påtaleinstruksen § 34-6 annet ledd.

Spesialenhetens etterforskning

Politibetjent A og politibetjent S er avhørt med status som mistenkt.

Følgende personer er avhørt som vitner:

Operasjonsleder W

Politibetjent E, som forsøkte å stanse X.

Politiførstebetjent D, som forsøkte å stanse X.

R, som var vitne til ulykken.

Z, som var vitne til ulykken.

F, som var vitne til ulykken.

Q, som var venn med avdøde.

C, som var fører av vogntoget.

Spesialenheten har innhentet kopi av politiets sak, herunder obduksjonsrapport, åstedrapport med illustrasjonsmappe og egenrapporter med blant annet kartutsnitt. Videre er politiets oppdragslogg, bildeopptak og lydlogg fra operasjonssentralen innhentet.

Nærmere om saken

Natt til søndag 9. februar 2014 i Bodø kjørte politibetjent A og politibetjent S sivil patruljebil. Ca. kl. 01:35 fikk operasjonssentralen i Salten politidistrikt melding om at X, født [REDACTED], hadde dratt fra sin bolig i xxveien [REDACTED] i Bodø. Det var fest på adressen, og X hadde kjørt fra stedet i en svart Saab cabriolet. I følge melder T var X beruset og slet psykisk.

Politipatruljen kjørte ut av Bodø sentrum for å se etter X. Det var politibetjent A som var sjåfør. Han har gyldig førerkort og kompetansebevis for utrykningskjøring. Ved starten

Spesialenheten for politisaker

Besøk: Grønnegt. 82

Post: Postboks 93, 2301 HAMAR

Tel: 62556100 Faks: 62556102

E-post: post@spesialenheten.no

MWI004

av Gamle Riksvei på rv. 80, møtte patruljen Xs Saab. Politibetjent A snudde og kjørte etter X. De tok igjen X ved Grønnåsenkrysset. X kjørte da ca. 60 km/t, som er skiltet hastighet på stedet. Det var gode kjøreforhold, med bar og tørr vegbane.

Etter å ha blitt varslet med blålys, kjørte X rolig inn på en busslomme rett før lyskrysset på Stille Dal, og stanset. I følge operasjonsloggen var dette ca. kl. 01:43. Idet politibetjent S var på vei ut av tjenestebilen, ga X gass og kjørte fra stedet. Politibetjent S informerte operasjonssentralen om at X hadde unndratt seg kontroll. X forsvant raskt, og politibetjent A har forklart at patruljebilens manglende motorkraft ikke gjorde det mulig for dem å ta igjen X. Avstanden mellom bilene økte, og de hadde kun mulighet til å følge X på avstand.

Patruljen ba operasjonssentralen om bistand fra en patrulje som de visste befant seg ved Mørkved. Denne patruljen besto av politibetjent E og politiførstebetjent D. De tok oppstilling ved Statoil Hunstad.

Politibetjent A har forklart at de ved Stille Dal-høyden ikke kunne se Xs bil. Fra Hunstadkrysset utvides veien og går over ei slette. Da patruljen var kommet til Hunstadkrysset, hadde X nesten passert hele sletten. A har anslått at X lå 1-2 kilometer foran politibilen. I enden av sletten, ved Statoil på Hunstad, hadde politibetjent E og politiførstebetjent D tatt oppstilling. Tjenestebilen med blålys var plassert på skrå over venstre kjørefelt, mens tjenestemennene E og D stod i høyre kjørefelt for å stoppe bilen. X kom mot dem i høy hastighet, og tjenestemennene måtte løpe til siden for å unngå Xs Saab. Xs hastighet er av tjenestemann E anslått til å ha vært mellom 150-200 km/t.

Politibetjentene A og S passerte stopposten noe etter. Politibetjent A har forklart at han gjorde en vurdering av om de skulle fortsette forfølgelsen. Han mente det ville være vanskelig å nå igjen X, men ønsket å avvente og se an situasjonen til de hadde kommet til en ny slette litt lenger fremme. Han har anslått at patruljebilens hastighet var ca. 140 km/t-150 km/t. Avstanden til Xs bil økte. Politibetjent A har opplyst at han benyttet blålys fra de forsøkte å stanse X ved Stille Dal til de kom frem til ulykkesstedet. Bruken av blålys er av A begrunnet i at det var viktig å varsle øvrig trafikk om at politiet kom og at de hadde høy hastighet. Han gjorde ingen vurdering av å slå av blålysene på strekningen hvor det er to felt i hver retning og midtrabatt.

W var operasjonsleder i Salten politidistrikt natt til 9. februar 2014. I sin forklaring til Spesialenheten sier W at politipatruljen med A og S fikk beskjed da de hadde passert Stille Dal, om ikke å ligge for nær den forfulgte bilen og ikke presse føreren.

Da patruljen kom gjennom lyskrysset ved Statoil, så de lysglimt og flammer. X hadde kollidert med et motgående vogntog som kjørte i retning Bodø. Xs Saab var knust i kollisjonen med vogntoget. Det er i politiets oppdagslogg notert at ulykken skjedde kl. 01:46.

Politibetjent A har opplyst at han mener de aldri var så nære X at de presset ham. De fikk beskjed fra operasjonssentralen om å holde avstand, noe han også i utgangspunktet hadde tenkt å gjøre, men i følge A hadde det ingen praktisk betydning fordi X hadde kjørt fra dem uansett. I følge politibetjent A hadde Xs Saab en helt annen motorkraft enn tjenestebilen.

Få minutter før kollisjonen, ble Xs bil observert av personer i en bil som Xn kjørte forbi. Denne bilen ble ført av Z. Z og to av hans passasjerer, F og R, har til Spesialenheten

forklart at de passerte politiets stoppost ved Statoil. Kort tid etter ble bilen de satt i forbikjørt av X. De har anslått Xs hastighet til å være 160 km/t-180 km/t. De så at X kolliderte med vogntoget. F har forklart at han oppfattet det slik at X svingte mot vogntoget, mens Z ikke med sikkerhet kan si at X kjørte mot vogntoget. Det så ut som sjåføren av vogntoget svingte ut til høyre da det smalt. Skiltet fartsgrense på ulykkestedet er 60 km/t.

Føreren av vogntoget, C, har til Spesialenheten forklart at han så en bil komme mot ham i stor fart. Der firefeltsvegen går over i tofelt, svingte bilen hardt over mot hans kjørebane. C har forklart at han bremsset og styrte vogntoget mot grøften til høyre for kjørebanen. C er av den oppfatning at X kjørte inn i ham med vilje.

I følge åstedrapport og bilder, stanset vogntoget i vegggrøften på høyre side av veien. Vogntoget skal ha fortsatt å bevege seg fremover i ca. 35 meter etter kollisjonen. I åstedrapporten er følgende uttalt: *”Ut fra kjøretøyenes plassering og nedfall på stedet, har etter all sannsynlighet personbilen kommet over i motgående kjørefelt og truffet vogntoget i fronten mot venstre side. Vogntoget har startet med nød-bremsing og svingt til høyre før sammenstøtet.”*

X ble obdusert ved Universitetssykehuset Nord-Norge. I følge den foreløpige obduksjonsrapporten av 12. februar 2014 er dødsårsaken omfattende skader som følge av frontkollisjonen. X ble sterkt brannskadet.

Q, som var på festen sammen med X i xxveien ■■■, har forklart at hun snakket med X før han kjørte og at X hadde sagt at han ikke hadde det bra. Han hadde uttrykt suicidale tanker, og hadde sagt at han hadde bestemt seg ”for å gjøre det” og at Q ”ikke kunne gjøre noen ting”. X kjørte i høy hastighet fra stedet. De forsøkte å ringe ham flere ganger. De forsøkte også å ringe hans foreldre, og de ringte politiet. Q ringte også sin bror og spurte om han kunne lete etter X.

V og G, som også var til stede på festen, ble avhørt av Helgeland politidistrikt. Deres forklaringer underbygger Qs forklaring.

Det er innhentet bildeopptak fra blant annet Shell HuMør-senteret, Europris Hunstad og Statoil Hunstad. Opptaket fra Shell HuMør-senteret viser at det gikk 18 sekunder fra X kjørte forbi til patruljen passerte. Ved Shell Hunstad er differansen 13 sekunder. Opptaket fra Europris Hunstad viser at X passerte, deretter en stor røyksky, og politibilen som kom etter ca. 25 sek.

Spesialenhetens vurdering

Spesialenheten for politisaker skal etterforske og påtaleavgjøre saker der det er spørsmål om ansatte i politiet eller påtalemyndigheten har begått straffbare handlinger i tjenesten, jf. påtaleinstruksen § 34-1. Videre skal Spesialenheten iverksette ulykkesetterforskning dersom noen dør eller blir alvorlig skadet som følge av politiets tjenesteutøvelse, eller noen dør eller blir alvorlig skadet mens de er tatt hånd om av politiet eller påtalemyndigheten, jf. straffeprosessloven § 67 åttende ledd, jf. påtaleinstruksen § 34-6 annet ledd.

Saken er for politibetjent A, vurdert i forhold til vegtrafikkloven § 31, jf. § 3 og straffeloven § 325 første ledd nr. 1, om grov uforstand i tjenesten. Det er ikke fremkommet opplysninger som gir bevismessige holdepunkter for at politibetjent S har opptrådt på et vis som kan lede til straffansvar.

I følge vegtrafikkloven § 11, jf. trafikkreglene § 2 nr. 4 bokstav a og b, kan utrykningskjøretøy og politikjøretøy i tjeneste fravike de nærmere angitte bestemmelsene i vegtrafikkloven og trafikkreglene dersom det er nødvendig. Videre følger det av instruks for utrykningskjøring og forfølgelse av kjøretøy av 1. mai 2009, pkt. 3.2 at bilforfølgelse kun skal skje når det vurderes forsvarlig og ubetinget nødvendig. Av instruksens pkt. 3.3 skal forfølgelsen straks avbrytes dersom det anses uforsvarlig å fortsette. Det forfulgte kjøretøyet kan isteden følges på avstand for å observere hvor kjøretøyet tar veien.

Utrykningskjøring bør varsles med blinkende blått lys, men mindre strengt tjenstlige hensyn tilsier at varsling unnlates, jf. pkt. 4.1. Forfølgelse som innebærer utrykningskjøring iverksettes av fører av politiets kjøretøy og varsles normalt til operasjonsleder, jf. pkt. 5.1. Føreren av den aktuelle politipatruljen er i følge instruksens punkt 5.3 alltid ansvarlig for at forfølgelsen gjennomføres på en forsvarlig måte. Fører må fortløpende vurdere om forfølgelsen skal avbrytes.

Det fremgår at X stakk fra kontrollen og at han heller ikke stanset for patruljen som hadde tatt oppstilling ved Statoil. Tjenestepersonene har forklart at de anså det nødvendig å stanse X idet det var opplyst at han var beruset. Politibetjent A har forklart at han gjorde en vurdering av om han skulle avbryte forfølgelsen, men ønsket å avvente og se an situasjonen til de hadde kommet til en ny slette litt lenger fremme. Han har videre uttalt at de uansett lå så langt bak at de ikke presset X.

Spesialenheten har ikke funnet holdepunkter for at politibetjent A har opptrådt på et vis som kan lede til straffansvar.

Vedtak

Saken henlegges for A og S i forhold til vegtrafikkloven § 31 og straffeloven 325 første ledd nr. 1 som intet straffbart forhold anses bevist.

A, S og Y på vegne av Xs pårørende underrettes om vedtaket.

Kopi av vedtaket oversendes politimesteren i Salten politidistrikt til orientering.

Sjefen for Spesialenheten for politisaker, 9. september 2014